

SIFIR YOK OLUŞ

SON 11 TELLİ TURNA

Türkiye'de sadece
11 Telli Turna kaldı ve
son telli turnalar Muş'ta yaşıyor.

Proje Bilgileri

Önemli Doğa Alanı: Bulanık Ovası (DOG 035) – Muş

Öncelikli Türler: Telli turna, mezeldek, toy, sürmeli kızkuşu

Proje Süresi: 12 ay

Projeyi Uygulayacak Kuruluş: Doğa Derneği

Proje Bütçesi: 93.960 YTL

Projenin Hikayesi

Telli turnanın ismi gözünün arkasından çıkan beyaz tüylerinden (tel) almıştır. Baş ve boynundan çıkan siyah tüyler göğsünden aşağı sarkar. Uçuşta ve dururken siyah tüyleri ile beyaz telinin yarattığı kontrast telli turnanın şiirlere, türkülere ilham veren güzelliğinin kaynağıdır. Daha yaygın olarak görülebilen turnadan, daha küçük boyuyla ve başındaki kırmızı lekeyle ayrılır.

Turna (*Grus grus*) yıl boyunca ülkemizde görülmesine rağmen telli turna (*Grus virgo*) göçmendir. Yaşam alanı olarak daha çok bozkırlar, savan, yarı çöl alanlar, kurak ovalar, büyük akarsu vadileri, sulak alanların çevresini tercih eder. Üremek için ise doğal bozkır alanları ve ekili alanları kullanır. Muş Bulanık ovası, Ağrı ovası, Doğu Beyazıt sazlıkları ve Haçlı gölü telli turnanın Anadolu'da ürettiği bilinen alanlardır. Kuluçkaya genelde 2 yumurta bırakan telli turnaların yavruları 27- 29 günde yumurtadan çıkarlar. Yavrular 55- 65 günde uçabilecek duruma gelirler.

Anadolu'da bugün sadece 11 telli turna kalmıştır. Oysa daha önceki yıllarda İç Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinde çeşitli alanlarda üremiştir. Doğa Derneği'nin 2005 yılında tüm Türkiye sathında gerçekleştirdiği çalışma esnasında Muş Bulanık ovasında 11 bireyin ürettiği tespit edilmiştir. Muş'un Bulanık ilçesinin kuzeyinde, Murat Nehri boyunca uzanan Bulanık Ovası'nda çok fazla yerleşim bulunmamaktadır. Ovada yoğun tarım yapılırken, Murat nehri kıyıları doğal özelliğini korumaya devam etmektedir. Murat nehri üzerindeki adacıklar ve çevresindeki alanlar telli turnaların üreme ve beslenme alanlarıdır. Telli turnaların bu bölgeden de çekilmeleri durumunda bu canlı türünü Anadolu'da sonsuza kadar kaybetmekle karşı karşıya bulunmaktayız.

Beklenen Sonuç

Telli turnaların ülkemizdeki son üreme alanının yerel halkın desteğiyle korunmasıdır.

Faliyet Alanı

Projenin ilk adımı olarak telli turnaların yuvalama alanlarını koruyacak bir bekçi tutulacaktır.

Projede aynı zamanda ülkemizdeki son telli turnaların görüntülenerek türü ve Bulanık ovasını anlatan kısa bir tanıtım filmi hazırlanacaktır. Telli turnaları ve yaşadıkları alanları anlatan bir broşür ve poster yayınlanacaktır. Telli turnaların ürediği ve beslendiği alanlarda panolar yerleştirilerek bölge halkına ve yöreyi ziyaret eden turistlere bilgi verilecektir.

Telli turnaların üreme ve beslenme için kullandığı alanların il çevre planları ve imar planlarına işlenmesi için çalışmalar yapılacaktır. Turizm şirketleri ile birlikte bu canlıların ziyaretçilere tanıtılması için bir eylem planı hazırlanacak ve turizm faaliyetleriyle bölgeye ekonomik katkı sağlanacaktır.

Merkez:
Doğa Derneği. Kennedy Cad. No: 50/19 Kavaklıdere - Ankara
(tel) 0 312 448 05 37, (faks) 0 312 446 02 58
<http://www.dogadernegi.org>

İstanbul Ofis:
Kemankeş Mahallesi Akçe Sk. No: 14 Karaköy - İstanbul
(tel) 0 212 245 74 22

Sponsorluk için iletişim:
Yeşim ERBAŞOL
Doğa Derneği İletişim Koordinatörü
Tel: 0212 245 74 22

